

**PALMIROS PEČIULIAUSKIENĖS VADOVĖLIO RANKRAŠČIO
„FIZIKA. VADOVĖLIS XI-XII KLASEI. ELEKTRA IR MAGNETIZMAS.
KAUNAS“ RECENZIJĄ**

Autorės parengtas fizikos vadovėlis – papildytas, pataisytas ankstesnio „Fizika. 12 klasė. Išplėstinis kursas. 1-2 knyga. Šviesa. Kaunas. 2009“ leidimas. Vadovėlis skirtas vidurinės mokyklos (gimnazijos) XII (IV) klasės fizikos dalyko nuosekliam mokymui arba mokymui pagal atskirus fizikos kurso modulius.

Leidinyje išlaikomas tradicinis vadovėlio formatas:

- įvadas-annotacija,
- tema,
- potėmė,
- klausimai, užduotys,
- mokomės savarankiškai spręsti uždavinius,
- pasitikrinkite pažangą,
- baigiamoji santrauka,
- laboratoriniai darbai,
- priedai,

Vadovėlio struktūra leidžia tiek mokiniui, tiek mokytojui sėkmingai dirbti su šiuo vadovėliu. Formatas padeda savarankiškai mokytis, pateikiama daug papildomos įdomios informacijos, iliustracijų, pateiktas fizikinių terminų kirčiavimas, svarbiausi teiginiai, sąvokos, formulės išskiriami žodžių ir formulių banke. Klausimai ir užduotys, po kiekvieną temą, skatina mokinius kritiškai mąstyti, sieti mokomąją medžiagą su turimomis žiniomis ir gebėjimais. Savarankiško darbo, pasitikrinimo užduotys sudaro galimybę gauti grįžtamąjį ryšį, įsivertinti.

Vadovėlio turinį sudaro šie skyriai:

- elektrostatika,
- nuolatinė elektros srovė,
- magnetinis laukas,
- elektros srovė įvairiose terpėse,
- elektromagnetinė indukcija,
- laboratoriniai darbai,

- priedai,
- literatūra,
- dalykinė ir pavardžių rodyklė.

Vadovėlio kalba aiški, logiška, dalykiška, sakiniai trumpi, paprasti. Visuose vadovėlio skyriuose gausu paveikslėlių, nuotraukų, schemų, pajvairinama fizikos istorijos, naujausių fizikos mokslo laimėjimų informacija. Iliustracijos, lentelės neperkrautos smulkmenomis, nereikšminga informacija, jos vaizdžios, aiškios, tikslios įvairinama, papildo, patikslina medžiaga. Tarp iliustracijų galima pastebėti vieną kitą tobulintą paveikslėlį, pvz., 1.1.2 pav. arba 1.3.1 pav. ir vertimo iš rusų kalbos 40 psl. atvejį.

Kiekvienas vadovėlio skyrius pradedamas trumpa anotacija. Skyriaus medžiaga suskirstyta temomis, o kiekviena tema – potemiomis. Kiekviena tema užbaigiama klausimais ir užduotimis. Kiekviename skyriuje yra skyrelis „Mokomės savarankiškai spręsti uždavinius“ ir „Pasitikrinkite pažangą“ ir skyrius baigiamas papildomam skaitymui skirta tema.

Kiekviena tema, potemė, klausimai, užduotys, skirtos išplėstinį kursą pasirinkusiems mokiniams, pažymėtos ženklu *, o atitinkamos potemių vietos išskirtos spalviniu fonu. Sąvokos, apibrėžimai, dėsniai, formulės atspausdintos pastorintu šriftu, o pagrindinės formulės-dar ir spalviniu fonu.

Vadovėlyje pateiktas turinys nuoseklus, temos išdėstytos siejant su naujausiais fizikos mokslo pasiekimais, jų taikymu praktikoje, įvesti įdomūs istoriniai intarpai, aiškinama kai kurių fizikinių terminų kilmė, pateiktos nuorodos į internetinį puslapį: <http://mkp.emokykla.lt/fizika9-10/fobjects>, kuriame pateikiamos virtualios demonstracijos, užduočių lapai.

Savarankiškam skaitymui pateiktos šiandienai aktualios temos apie kondensatorius gamtoje, srovės šaltinius buityje ir technikoje, elektrinių ir magnetinių laukų poveikį, jonizuotą vandenį.

Užduotys išdėstytos pagal sudėtingumą, o skirtos išplėstiniam kursui-pateiktos klausimyno gale ir pažymėtos žvaigždute. Daugelis užduočių skirtos darbui grupėse, diskusijoms vykdyti, dauguma užduočių pateiktos kartu su atsakymais, o tai leidžia pačiam mokiniui ne tik užduotį atlikti, bet ir įsivertinti. Greta visų pateiktų gerų užduočių, norėtuši atkreipti dėmesį, kad pasitaiko ir tokių, kuriose neprašoma atsakant argumentuoti.

Skyrelyje „Mokomės savarankiškai spręsti uždavinius“ detaliam pateikiami uždavinių sprendimo pavyzdžiai. Remiantis sprendimo pavyzdžiais, galima sėkmingai atlikti savarankiškam darbui skirtas užduotis. Savarankiško darbo užduotys pateikiamos skyrelyje „Pasitikrinkite pažangą“. Užduotyse ugdomos ne tik dalykinės kompetencijos, bet nagrinėjamos ir įvairios gyvenimiškos situacijos.

Vadovėlyje pateikiama ne tik dalykinė, bet ir tarpdalykinė medžiaga. Kiekvienas skyrius baigiamas didesniu ar mažesniu tarpdalykiniu projektu, kuris skatina mokinius integruoti fizikos, chemijos, biologijos žinias, ieškoti atsakymų į jiems iškilusius klausimus.

KOPUJA

Vadovėlio pabaigoje pateikiami trijų laboratorinių darbų aprašymai, papildoma medžiaga apie matavimo paklaidas ir įvairios priedų lentelės. Laboratorinių darbų aprašymuose pateikiama tiksli darbo atlikimo eiga, klausimai, užduotys.

Palmiros Pečiuliauskienės vadovėlio rankraštis „Fizika. Vadovėlis XI-XII klasei. Elektra ir magnetizmas. Šviesa. Kaunas“ atitinka Mokyklų aprūpinimo bendrojo lavinimo dalykų vadovėliais ir mokymo priemonėmis tvarkos aprašo (Lietuvos respublikos švietimo ir mokslo ministro 2009 m. gegužės 19 d. įsakymas Nr. ISAK-1051) pagrindinius reikalavimus:

- skirtas konkrečiam ugdymo turinio koncentrui, grupei ar atskiram moduliui;
- turi skirtą mokytiis metodinę sąrangą, ypač naudojantis galimybe tyrinėti, atlikti tikrus bei virtualius laboratorinius darbus, eksperimentuoti, vykdyti projektus;
- atitinka pagrindines visuomenės ir Lietuvos valstybės vertybes, nešališkas lyties, amžiaus grupių, neįgalumo, gebėjimų, socialinės padėties, rasės, etninės priklausomybės, religijos ar įsitikinimų atžvilgiu.

Vadovėlio turinys ir metodinis parengimas atitinka pagrindinius reikalavimus, nurodytus *Bendrojo ugdymo dalykų vadovėlių turinio vertinimo tvarkos aprašo 6 punkte*.

Tai gera priemonė fizikos pamokoms ir geras pagalbininkas mokytojui, pasirenkant jam parankų mokymo(si) būdą, kuriant tinkamą mokomąją aplinką, vykdant eksperimentus, renkant medžiagą ekskursijų metu, vykdant projektus, kuriems idėjų pateikta vadovėlyje.

Recenzavo Akmenės rajono Akmenės gimnazijos

Fizikos mokytojas ekspertas

Narimantas Žalys

2013-12-23

